

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.

Pe o jumătate de an 2 coroane.

Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia” Ioel Marshall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERTATE:

se primesc la biroul administrației, (strada Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-oară 12 bani, a treia-oară 10 bani.

De preste săptămână.

Duminică s'au deschis sinoadele bisericii noastre ortodoxe române în Sibiu, Arad și Caransebeș.

S'a adeverit nimicirea vaporului rusesc »Petrovavlovsc« la Port-Arthur, ceea-ce a provocat senzație pretutindenea.

În dietă ministrul de culte Berzeviczy a răspuns interpelației deputatului Dr. Vlad, despre afacerea școlară din Zám.

Sinoadele.

Sinoadele bisericii noastre ortodoxe române sunt un fel de parlament sau dietă bisericească, cu deputați aleși pe cercuri de credincioși. În ele, cum știm, consistoarele eparchiale dau seamă an de an despre starea bisericii și școlilor române, despre chiverniseala averilor, fundațiilor și fondurilor bisericești etc. ear' deputații sindicali le iau la răsp. și aduc hotărâri cu privire la mersul regulat și înaintarea afacerilor bisericești și școlare. De aci se vede că sinoadele, instituite de marele arhiepiscop Șaguna, sunt de însemnată deosebită pentru biserică.

Anul acesta, ca de obicei, s'au întrunit la Duminică Tomei sinoadele în Sibiu, Arad și Caransebeș.

În Sibiu s'a ținut slujba D-zeească de către Escelența Sa metropolitul Mețianu, cu mare asistență, în biserică din

suburbiul-Iosefin, după-care a urmat deschiderea sinodului în seminarul »Andreian« prin următoarea vorbire a Esc. Sale, pe care o dăm în întregire:

Christos a înviat!

Domnilor deputați!

După invocarea duhului sfânt, la lucrul pentru care ne-am întrunit în acest sinod archidieceșan, vă salut cordial, domnilor deputați, implorându-vă și la aceasta ocaziune încă mulți ani de conlucrare mănoasă la întărirea bisericii străbune, spre mărirea lui Dumnezeu și salutea credincioșilor.

Esperiind fericirii nostri părinți că în marea acestei vieți, adese ori turburată de viforul ispitelor, și noi vom fi espuși multor cercări grele: ne-au lăsat de scut și adăpost acea ancoră tare și puternică, care 'i-a ocrotit și pe dinșii de-alungul secolilor, ne-au lăsat de scut și adăpost biserică noastră națională, ca cu credința străbună nu numai să ne apere și pe noi de viforul ispitelor, dar' să ne mai fie și făclie luminătoare în cărările cele întunecoase din marea acestei vieți.

Au esperiat fericirii nostri străbuni, că numai biserică a fost ancora, care 'i-a ocrotit și pe dinșii în toate împrejurările grele, conducându-i la limanul mântuirii, și însuflețindu-i și la fapte mărețe, de aceea ne-au lăsat o și nouă de cea mai scumpă moștenire.

Prevăzând însă acei fericți străbuni, că și pentru aceea scumpă moștenire vor urma timpuri grele, când și ea însăși va fi amenințată: au aflat de bine, pe lângă conducătorii naturali, a chema într'ajutor la apărarea și în-

tărirea ei și pe fruntașii clerului și poporului, întruniți în corporațiuni bisericești, precum este și acest sinod compus din d-voastră, domnilor deputați.

Precum este mare onoare și încredere pentru toți cei chemați în asemenea corporațiuni, tot așa de mare este și onoarea și încrederea cu care clerul și poporul v'a distins pe d-voastră, domnilor, prin alegerea în aceasta venerabilă corporațiune, dar' și mai mare este răspunderea ce ați luat-o asupra d-voastră, la primirea mandatului de deputat, răspundere mare înaintea lui Dumnezeu și a posterității, de-a griji și a conserva cât mai bine aceea moștenire părintească, cel mai prețios te-saur al nostru.

De aceea toți trebuie să ne îndoim silințele întru a justifica încrederea clerului și poporului, și a ne achita de marea răspundere ce am luat asupra-ne, combinând și făcând tot posibilul pentru apărarea și întărirea acelei scumpe moșteniri părintești, contra tuturor valurilor furtunoase.

Și cum vom putea îndeplini mai bine acestea, decât cultivând simțul religios în măsură tot mai mare, și paralel cu aceasta, lucrând și la dezvoltarea facultăților sufletești ale clerului și poporului, biserică cea vie a Domnului, pentru a ne apropia tot mai mult de binele vremelnic și fericirea eternă, scopul suprem al omului.

Pentru a îndeplini acestea cu mai mult succes nu e destul, domnilor, a combina și a conlucra numai aici, în cele câteva zile cât durează sesiunea sinodală, ci se mai recere și ca lucrările noastre din acest sinod să le conti-

FOITA.

Măriuța lui Pavel

sau

Pedepsirea lăcomiei.

Povestire

de

Ioel Vlădeu.

(Urma)

Multe planuri

noaptea mînt

plan nu

în

Săraca Măriuța! Ea nu știa nimic despre planurile groaznice ce se urziau asupra ei. Ea rămase numai puțin trecută de un jumătate de an, când îi muri mama, și acum lipsită de laptele mamei sale, nu avea nici un sprijin pe această lume de amar pentru dînsa.

Într-o zi, după-ce mîncă biata Măriuța puțin lapte, adoormi așa de greu, încât nu se trezi până de către seară. De către seară se trezi cam cu greu, dar' așa era de palidă și galbină la față, ca-și-cînd ar fi ieșit din groapă! În zilele următoare îndată după-ce mîncă, cădea într'un somn adînc și nu se mai trezea până de către seară. Luară de seamă Petru că cu Măriuța nu e bine. În cu-vestea prin sat, că Măriuța lui

earăși se doarmă mai adînc ca și mai înainte.

La începutul boalei Măriuței, venea la dînsa în toată ziua câte o mulțime de femei ca să o vadă. Le era milă de dînsa, că nu avea pe nimenea, care să se îngrijească cu dragoste de ea. Din zi în zi însă oamenii se răreau, nu venea numai câte o babă bătrână și sfătoasă, care spunea că ar fi bună la boala aceasta cutare buruiănă, ba alta spunea să 'i caute de »diochiu« că fata e »deochiată« și câte și mai câte puteau spune numai babele din viața lor pătită.

Acestea erau toate pe vremea secerișului și așa și femeile, cari ar fi venit din cînd în cînd să vadă pe Măriuța nu puteau veni că trebuia să meargă la secere. Câte o vecină mai miloasă, mergea la Măriuța seara

nuăm și după-aceea, în tot timpul și la toată ocaziunea, și colo jos, în cler și popor, unde este foarte mult de lucrat.

Spre acest scop se recere, domnilor, se luăm toți asupra-ne sarcina apostoliei, cercetând și eruând stările, poririle și înclinările din cler și popor, sprijinind cele bune și condamnând cele rele. Și apoi prin cuvinte, exemple și faptele noastre, se convingem pe toți ai noștri, atât despre foloasele cele mari ale luminei și culturei, cât și despre valoarea și puterea cea mare a credinței noastre religioase, arătându-le, că în acestea se cuprinde cea mai adâncă înțelepciune, că ele poartă în sine soarta indivizilor și a popoarelor, și că ele sunt izvorul binelui nostru din această viață, și al fericirii eterne din cealaltă lume.

Deși nu este acum nici locul, nici timpul a ne întreba, dacă și cum ne-am împlinit această mare datorie, unul fiecarele dintre noi: află totuși de bine a constata, că dacă am fi urmat așa, și dacă ne am fi silit a ne pune în mai de-aproape contact cu poporul, desigur puteam ajunge la mai multe rezultate îmbucurătoare. De aceea, va fi bine, că ceea-ce vom fi întrelăsat în trecut, se suplinim în viitor, folosind tot mai bine mânosul teren de care dispunem, nu numai în interesul bisericeii, dar și al iubitei noastre patrii; va fi bine să ne îndoim puterile la cultivarea simțului religios, al credinței și al dragostei evanghelice greu amenințată în timpul mai nou în unele părți ale bisericeii noastre.

Trebue să facem aceasta fără întârziere, domnilor, căci bine vedem ce nori grei se ridică și asupra bisericeii noastre; bine vedem cum se înmulțesc curențele periculoase și profeții mincinoși, cari tind a înstrăina și pe ai noștri de biserica străbună, de preoțime și de fruntași, cu feliurite ademeniri și bîrfeli, între cari și aceea, că nici superioritatea bisericească, nici preoții și inteligenții noștri nu s'ar interesa de înaintarea și binele poporului, cum și că nici contribuțiile și jertfele poporului pentru biserica nu s'ar răsplăti în măsură corespunzătoare.

Dar' într-o dimineață clopotele bisericeii sunau jalnic și duios. Îndată se lăți vestea prin întreg satul, că Măriuța lui Pavel a murit. Oamenii mai în vîrstă ziceau: »D zeu s'o ierte« și și căutau de lucru. Numai femeile plîngeau după dînsa și ziceau: »Vai de cine rămîne orfan și de tată și de mamă«. Dar' n'avea nimenea timp să meargă să plîngă pe Măriuța, căci precum am zis, era vremea secerișului, de aceea și la înmormîntare nu fusese mulți oameni, numai niște babe bătrâne și copii, cari erau pe acasă.

Petru cu soția lui erau foarte supărați și necăjiți pentru moartea neașteptată a Măriuței, dar' cine ar fi putut ceti în sufletul lor întunecat, cu totulul tot alt ceva ar fi cetit, de ce s'ar fi îngrozit și înfiorat.

Înmormîntarea a făcut-o îndată a doua

De aceea pentru a desmînti asemenea neadevăruri și a convinge și pe bîrfitori despre contrariul, află de bine, la aceasta ocaziune, a atinge numai foarte pe scurt interesul cel mare, ce-l poartă biserica pentru întărirea poporului în credință și dragoste evanghelică, și pentru luminarea lui, din cari toate isvorește binele și fericirea oamenilor.

Spre acest scop nu voiu înșira frumoasele progrese religioase, morale, culturale și economice, obținute dela introducerea statutului organic, cari ar forma o carte mare; ci cred de ajuns a atinge, așa zicînd, în treacăt, câteva lucrări mai însemnate, chiar și numai din cei cinci ani din urmă.

Astfel, pentru întărirea clerului și poporului în sfînta credință, apoi pentru desvoltarea facultăților sufletești, în măsură tot mai mare, precum și pentru potențarea zelului pastoral și a bunei creșteri la preoțimea și învățătorimea noastră, eu în tot anul le-am adresat câte 3—4 cărți pastorale, indicându-le cum se și îplinească mai conștientios chemarea, cum se lumineze poporul și tinerimea, prin biserica și școală, și cum se întărească pe toți în dragostea și credința în Dumnezeu.

Tot spre acest scop, pe lângă toată etatea mea înaintată, până acum în tot anul am întreprins și unele vizitațiuni canonice, în părțile Brașovului, Seliștei, Sebeșului, Bistriței și Reghinului, învățînd și îndemnînd clerul și poporul la cele bune și folositoare.

Văzînd cum fruntașii altor confesiuni se întrunesc cu miile în conferențe confesionale, clerici și mireni, chiar și din cea mai înaltă aristocrație, spre a se consulta cum se și întărească mai bine biserica contra curenților amenințătoare: până se ajungem și noi aceasta, am aflat de bine a introduce și în archidieceasa noastră deocamdată numai conferențe preoțești, în cari preoțimea, prin împrumutarea cunoștințelor se se perfecționeze și se lucreze mai cu mult succes la împlinirea chemării sale.

După-ce cu toți împreună am ajuns a delătura deficitul obvenit în fondul general archidiececan, prin încassarea cheltuielilor de cult dela popor, s'a ameliorat dotațiunea asessorilor și a celorlalți funcționari consistoriali, a protopresbiterilor, a profesorilor seminariali, conform cerințelor timpului. Ear' aceasta, atât pentru-ca toți aceia, se se dedice cu deadinsul chemării lor, cât și pentru a se îndemna și alți bărbați distinși să reflecteze, după timp, la atari oficii.

Tot din asemenea considerațiuni s'a ameliorat și starea fondului de pensie, mai înainte înființat.

Paralel cu aceasta s'a mai înființat și un fond de asigurarea edificiilor bisericești contra focului.

S'a introdus trimiterea de stipendii și la facultatea teologică dela universitatea din Cernăuți.

Aici

copiilor cari cercetează școala. S'au sporit fondurile și fundațiunile bisericești, și alte asemenea.

Aș abuza de paciința d-voastre, dacă aș enumera și alte rezultate îmbucurătoare; de aceea mă restrîng numai a observa, că toate acestea, și alte asemenea, sînt tot atâtea mijloace la ajungerea scopului ce urmărim, mijloace cari, deși modeste, recompensează de ajuns sacrificiile poporului pentru biserică.

Știînd însă bine, că pentru a ne apropia tot mai mult de scopul ce urmărim, avem încă foarte mult de lucrat, și fiind convins că toți câți ne-am întrunit în acest sinod, ne vom încorda puterile, ca să satisfacem sfîntei noastre datorințe, pentru-ca se și începem lucrările ce ne așteaptă: declar sesiunea ordinară a sinodului nostru archidiececan pe anul 1904 deschisă.

Impotriva listei civile. Între proiectele de legi, ce vor veni în curînd la dezbateri în dietă, este și proiectul pentru urcarea listei civile a Majestății Sale. Opoziția este contra urcării și a hotărît să i-se împotrivescă din răspuneri.

Un răspuns. În ședința din 14 l. c. a dietei ministrul de culte Berzevichy a răspuns la interpelația deputatului Dr. Aurel Vlad, privitoare la nelegalitatea, că în Zam primăria silește pe copii români la școala de stat, deși este și școală românească confesională.

Ministrul sucește lucrul, zicînd, că școala confesională e prea mică, încît nu încap toți copii în ea și de aceea au fost înscrși unii la școala de stat și dacă părinții nu i-au trimis, au fost pedepsiți.

Atât! Să vede că ministrul află acest lucru bun și legal! Curios ministru. Credem că răspunsul nu va mulțumi pe dl Dr. Vlad.

Greva. Greva slujbașilor dela căile ferate de stat, despre care dăm știri și la »cronică«, ține mai departe. Greviștii pretind să li se îplinească cererile, cuprinse în memorandumul lor dela 1901. În dietă prim-ministrul Tisza a declarat, că nu se pot împlini cererile și a amenințat pe greviști. Joi s'a dat voie greviștilor din Budapesta, cari sînt în număr de 8000, să ție o adunare. Circulația e întreruptă total. Ministrul comun de războiu a pus la dispoziția guvernului regimentul de tren, care are 96 de conducători de mașini.

DIN LUME.

Din Macedonia.

Sultanul a dat amnestie (iertare) la toți aceia, cari au fost prinși pentru agitații politice, cum și emigranților bulgari. Nu se împărtășesc de amnestie aceia, cari au făcut atentate cu dinamit.

În urma acesteia se credea, că nu se vor mai ivi bande de răsculați.

Căpitanii de bande Ronevacev, Sugarev, Ruef și Lozan au hotărît să se predea. În urma acestui, școala va înceta.

Războiul dintre Rusia și Japonia.

Știrea despre nimicirea vaporului rusesc »Petropavlovsk«, care am dat o și noi pe scurt, s'a adevărit. Vaporul »Petropavlovsk« a fost unul dintre cele mai mari și mai puternice vapoare a marinei rusești. Paguba Rușilor deci e simțitoare, dar' e grozav de mare pierderea, ce au suferit-o prin moartea admiralului Macarov, care s'a înecat și el, împreună cu vr-o 600 de marinari și ofițeri.

Catastrofa s'a întâmplat în 13 Aprilie c. Admiralul japonez Togo a început în 12 Apr. un atac contra Port-Arthurului și cu toate că Rușii au deschis un foc aspru, Japonezilor le-a succedat să așeze mine submarine. În ziua următoare ieșind flota rusească din port, vaporul »Petropavlovsk« a dat peste o astfel de mină, care esplodând, vaporul s'a cufundat. Cufundarea s'a făcut așa de repede, în 2—3 minute, încât de scăpare abia putea fi vorba. S'a înecat vr-o 600 de oameni, între cari a fost cum am amintit admiralul Macarov, întreg statul-maior, pictorul Vereșcagin etc.

Numai marele duce Ciril Vladimirovici, care este un bun notător, 5 ofițeri și vr-o 50 matroși au scăpat prin înot. Corpul lui Macarov n'a fost aflat încă. Pe vasul înecat se aflau și planurile admiralului Macarov.

Nenorocirea vaporului Petropavlovsk și moartea lui Macarov a stîrnit pretinderea compătimire. Domnitorii au trimis Țarului telegrame de condolență. Împăratul Wilhelm a adresat Țarului următoarea telegramă: »Jalea Rusiei e și jalea Germaniei. Moartea lui Macarov înseamnă o pierdere pentru marina lumii întregi«.

Foaia »Die Zeit« din Viena scrie despre Macarov astfel:

»Omul acesta, pe care Țarul după primele știri rele de pe teatrul de războiu l-a numit comandant suprem al flotei ost-asiatice, valora el singur pentru patria sa cât o flotă întreagă. El era speranța Rusiei, el și Kuropatkin, care a luat comanda oastei pe uscat«.

În locul lui Macarov a fost numit de comandant admiralul Scridlov.

În 14 Aprilie c. Japonezii au îndreptat un nou atac asupra Port-Arthurului. Două năvi »Kasuga« și »Nișin« au bombardat forturile.

Pe uscat n'au fost lupte mai mari. E de însemnat știrea, că Japonezii ar fi isbit și s'ar transporeau trupe pe uscat, voind astfel a încununa Port-Arthurul și pe uscat.

Alte știri mai sînt următoarele:

Londra, 17. Aprilie c.

Japonezii au făcut încercare să debarce soldați pe uscat, ca să încunune Port-Arthurul. O știre până acum neadeverită, vestește, că încercarea japonezilor a isbit.

Petersburg, 17. Aprilie c.

Comandant al flotei dela Port-Arthur a fost numit admiralul Skrydlov, comandantul flotei din Marea-neagră. Torpilor »Pestrosny«, trimis în recunoaștere, și-a pierdut legătura cu escadra, și a fost nimicit de torpiloarele japoneze.

Tienchin, 18 Aprilie.

După știri sigure sosite, Japonezii au debarcat pe uscat, în peninsula Liaotang.

Socul, 18 Aprilie.

Sâmbătă noaptea au intrat în Sönciong 300 de căzaci; se zice, că vor sosi 5000 de soldați ruși.

Paris, 17 Aprilie c.

Catastrofa dela Port-Arthur îngrijește în mare grad cercurile politice parisiene, și o adîncă impresiune a făcut rănirea marelui duce Ciril, care este frate mai mic al Țarului și după marele duce Mihail, el în primul rînd poate să ridice pretențiuni la tron.

Petersburg, 17 Aprilie c.

Moartea tragică a admiralului Macarov a produs aici o colosală impresie dureroasă. Ziarele deplîng catastrofa în termeni mișcători. Toate au apărut încadrate în negru. Pe case s'au arborat steaguri negre.

Londra, 18 Aprilie c.

Japonezii au atacat din nou Port-Arthurul. Din crîncena luptă, urmată Rușii au pierdut contratorpilor »Bestratschny«, care a fost scufundat, ear' cuirasatul »Pobieda« e stricat.

Berlin, 18 Aprilie c.

La Liaotang, spre mează zi dela Mucden, nu sînt decît 10 mii de Ruși, cari nu pot împedeca înaintarea Japonezilor.

Londra, 16 Aprilie c.

Din Niucivang se depeșează, că admiralul Togo va începe zilele aceste transportarea de trupe pe uscat.

Cracovia 16 Aprilie c.

În Rusia de mează-zi se răspîndește o proclamație, scrisă în limba ruteană de comitetul revoluționar din Ucraina, în care între altele se zice:

Frați din Rusia-mică! Gîndiți-vă, că pentru cine sînteți târîți pe câmpul de războiu și pentru cine vă vîrsați sângele: pentru guvernul rus și pentru țarul rusesc, care înainte cu 250 de ani a robît Ucraina noastră, apoi a pus mîna pe Crimeea, Finlanda, pe o parte a Moldovei, pe Caucaz și Turkestan și acum vrea să subjuge Mangiuria. Dușmanul vostru nu e nici China nici Japonia, ci guvernul rusesc și țarul, care vă trimite departe de patria voastră, să măcelăriți oameni pașnici.

Dela sinoade.

Consistorul ca senat plenar, a făcut următorul raport la sinodul archidieceșan:

Încălziți de însuflețirea generală din archidieceșana noastră pentru îmbogățirea prin ofrande benevole a fondului, care se face posibilă terminarea bisericii catedrale, am accelerat lucrările cu zidirea ei, și bunul Dumnezeu-a învrednicit de am putut împlini una dintre cele mai fierbinte dorinți ale inimii noastre și ale antecesorilor noștri.

În ziua de Joi, la 30 Octomvrie, 1903, după ce au premers ritualele bisericești, s'au înălțat crucile pe turnurile dela biserica noastră catedrală, și după o vreme lungă de ani 203, razele soarelui s'au răsfrînt în crucea dela catedrala bisericii ortodoxe române din Transilvania.

Terminată acum biserica și pusă sub coș, consistoriul archidieceșan a luat măsurile cuviincioase, pentru zugrăvirea și ajustarea internă a ei, spre a o putea da cât mai curînd destinației sale.

În toamna anului 1903 congresul național-bisericesc s'a întrunit aici în Sibiu în sesiune ordinară, și-a regulat unele afaceri, cari trebuie să le notificăm și Venerabilului sinod archidieceșan.

Regulamentul seminarial votat de cătră sinodul archidieceșan în sesiunea anului 1892 prin concludul nr. 109, a relegeat la competența sinodului alegerea profesorilor seminariali.

Congresul din toamna anului 1903, prin concludul nr. 71, a votat un normativ pentru obiectele, cari aparțin la competența plenului consistorial în eparchii, și în normativul acesta punctul 10 dă în competența plenului alegerea profesorilor dela seminar.

Prin aceste dispozițiuni ale congresului se scot din valoare dispozițiunile cuprinse în §. 5, din regulamentul seminarial amintit mai sus, cari dispozițiuni, precum am accentuat — alegerea profesorilor o pun în competența sinodului archidieceșan.

O practică de peste un pătrar de secol, care s'a codificat în normativele din archidieceșana noastră, reconstituirea organelor bisericești

cești în parochii și toate celelalte afaceri cari stau în legătură cu acele reconstituiri, le-a relegeat la competența plenului consistorial.

Normativul congresual, de care tocmai vorbim, a făcut schimbare și aici, întru-cît adecă a lăsat în competența plenului numai reconstituirea corporațiilor bisericești în protopresbiterat și pertractarea protestelor contra reconstituirii corporațiilor protopresbiterale.

În ce privește reconstituirea corporațiilor bisericești în parochii, a rămas ca afacerile aceste să se rezolveze în senatul bisericesc al consistoriului archidieceșan.

Prin concludul numărul 79 congresul din toamna anului 1903 a votat un normativ pentru cauzele, la a căror discutare și decide nu poate participa un membru al corporațiilor bisericești. De oare ce normativul acela are aplicare și asupra membrilor Preaven. sinod archidieceșan, încît el se estinde și asupra corporațiilor bisericești reprezentative, prin esibit separat se aduce la cunoștința Preavenatului sinod.

Tot congresul din toamna anului trecut prin concludul Nr. 77 a înunțat, că la ședințele plenare ale consistoriului sînt a se invita toți membrii consistoriului, ear' pentru a aduce concluse valide se recere prezența a cel puțin 12 membri consistoriali, afară de președinte.

Notificăm și aceasta Preavenatului sinod archidieceșan, de oare ce prin dispozițiunile acestea se modifică regulamentul afacerilor interne al consistoriului archidieceșan, votat de Preavenatul sinod prin concludul Nr. 48 din sesiunea anului 1901, care regulament pentru a se lua concluse valide în ședințele plenare prin §. 7 cerea prezența de 7 membri afară de președinte.

Trecînd după acestea la altele mai speciale avem onoare a raporta următoarele:

I. Statul personal. Rămînd în virtutea concludului Nr. 47 din sesiunea anului trecut 1903 deocamdată neocupat locul de asesor consistorial ordinar în senatul școlar, referada în senatul acesta prin concludul consistorial din ședința plenară dela 5 Maiu 1903, Nr. 4979 s'a încredințat asesorului onorar din acel senat, Lazar Triteanu, căruia tot atunci i-s'a regulat și remunerațiunea pentru acel oficiu.

O schimbare s'a făcut în statul personal al corpului profesoral dela seminarul nostru archidieceșan. Renunțînd cu finea anului școlar 1902/3, profesorul din secțiunea pedagogică Ioan Gh. bu, și trecînd la pensie, pentru postul astfel devenit vacant s'a publicat concurs, în urma căruia cu începutul anului școlar 1903/4, s'a instituit ca profesor provisor candidatul de profesor Dr. Aureliu Crăciunescu.

Fiind vorba de statul personal, aici în centru, cu durere anunțăm trecerea din viață a protopresbiterului și asesorului consistorial în retragere Zacharia Boiu, care s'a întâmplat la 24 Octomvrie 1903.

În legătură cu aceasta tot cu durere anunțăm trecerea la cele vecinice a protopresbiterului tractului Treiscaunelor, Demetriu Coltofeanu, care s'a întâmplat în luna Aprilie 1903, și a protopresbiterului tractului Agnita Nicolau Moldovan, care s'a întâmplat la 19 August 1903.

Esibite și ședințe. Numărul esibitelor în acest an a fost 14.775. Față cu anul 1902, cu esibite 15.060, se arată o descrescere de 585.

În anul 1903 s'au ținut cu totul 148 de ședințe, și anume ordinare 137, estraordinare 11.

Alegeri de deputați sinodali.

Prin conclusele sinodale 20 și 43 din sesiunea sinodală a anului 1903, s'a ordonat alegere nouă de deputați în cercurile Brașov și Geoagiu, devenind vacant prin abdicare câte un post de deputat sinodal mirean.

Prin moartea protopresbiterului tractului Agnitei, Nicolau Moldovan, a venit în vacanță locul de deputat sinodal din cler în cercul XVI al Sighișoarei, apoi prin renunțarea la mandat a deputatului mirean Dr. Nicolau Vecerdea, a venit în vacanță un loc de deputat sinodal în cercul XV al Târnavei.

Fiind deci vacante 4 locuri de deputați sinodali, pentru întregirea lor s'au luat măsurile cuviincioase și actele electorale cu raport separat se promovează la Preaveneratul Sinod archidicesan.

Protopresbiterate vacante.

Revocându-se recursul înaintat în contra actului de alegere de protopresbiter în tractul Mercurei, prin concludul consistorial din 7 Iulie, 1903, nr. 6148 s'a finalizat actul alegerii de protopresbiter în acel tract.

Pentru întregirea postului de protopresbiter în tractul vacant al Treiscaunelor, s'au luat la timpul său măsurile cuviincioase, și încă în decursul anului 1903 s'a finalizat afacerea, întărit fiind de protopresbiter al acelui tract Constantin Damian fost paroch în Sibiu, Poarta Turnului.

Întregirea protopresbiteratelor Bran, Mureș-Oșorheiu și Agnita încă se va pune în curgere.

Sinoadele protopresbiterale.

În conformitate cu dispozițiunile din statutul organic și în anul 1903 s'au ținut sinoadele protopresbiterale, și s'au ocupat cu afacerile cari cad în competența lor. Consistoriul a îngrijit cu deosebire pentru cursul normal al afacerilor în sinoadele protopresbiterale, și pentru a afla acelea în sfera proprie de competență mijloace pentru delăturarea multor neajunsuri, cari sunt încă incubate în o parte a poporului nostru.

Mai ales remarcăm aici faptul îmbucurător, că sinoadele protopresbiterale și-au luat de problemă combaterea căsătoriilor încheiate numai la starea civilă și traiul în concubinată.

Sinoadele parohiale. În anul 1903 s'au făcut în sinoadele parohiale reconstituiri corporațiunilor bisericești pe un nou period de 3 ani.

Din Secaș.

În comuna Secaș cercul Oraviței (comit. Caraș-Severin), credincioșii de religiunea gr.-or. română au dat semn de viață, arătând prin aceasta că nu și-au uitat de sfânta chemare și datorința, ce trebuie să o arete față de casa lui D-zeu — de sfta biserică, care unica ne mai este spre mângâiere. Și ca să dovedesc că sunt demni de laudă, voiu descrie mai la vale binevoitoarele donațiuni făcute pe seama sfintei biserici.

Evlaviosul nostru credincios dl Ilie Suci, comerciant, de prezent președintele com. parochial, văzând lipsa a două icoane pe sfatul altar, a lăsat să fie pictate pe spesele sale în suma de 100 cor. și astfel le-a dăruit sftai biserici, unde se pot vedea spre bucuria generală; — și anume una de-a dreapta ear' a doua de-a stânga ușii de mijloc.

Văzând această faptă nobilă, credinciosul nostru, Alexă Ciorobară — și d-sa a lăsat să se picteze icoana Sftei Treimi și care încă se vede de-asupra ușii din mijloc, — este în format mare, ear' de-asupra în formă de semicerc și în jur cu frunze sculptate, în sumă de 80 cor. Asemenea a dăruit sftai biserici și on. familie din loc Carol Szoczek, o icoană foarte frumoasă, în sumă de 10 cor. și care este de-a dreapta, ear' de-a stânga Sf. Treimi se poate vedea în asemenea mărime icoana Sf. Ioan Botezătorul, dăruită de dl Teodor Daba, comerciant și membru în com. par. Fiind steagul cel mare în stare slăbuță, epitropia parochială a binevoit a face o colectă între credincioși și astfel s'a colectat dela mai mulți binefăcători o sumă de peste 400 cor., din care sumă a lăsat să se picteze un steag mare pe trei ruzi (picioare) și cu două fețe de mătășă tare, ear' jur împrejur cu fire de mătășă din frumosul nostru treicolor, ear' din restul rămas s'a procurat »Apostolul» și alte obiecte ce lipsesc la servirea slujbei dumnezeiești.

Nu mult după acestea, mai mulți credincioși, făcând între dinșii o colectă au adunat o sumă de 160 cor. și au lăsat să se picteze un al doilea steag mare, care s'a pictat în dar de către harnicul și tinărul pictor din loc dl Nicolae Vucu, care altcum este econom de profesiune, însă prin talentu-i extraordinar arată a deveni un pictor de laudă, ceea-ce se poate vedea din primele-i lucrări.

În ceea-ce privește sf. biserică în afară, — încă era în stare, slabă, ba aș pute zice că ploua în ea; văzând pericolul, dl Ilie Suci ca președinte și cu on. com. par. a hotărât să se repareze, dar' nu era sumă în de-ajuns la dispoziție, fiind biserică săracă. La stăruințele harnicului și tinărului paroch local dl Petru Bernaz, s'a votat din fondul fostilor urbanaliști suma de 600 cor. și astfel s'a reparat sf. lăcaș al Domnului, carele astăzi se vede spre lauda și bucuria Săcășenilor.

Toate acestea s'au făcut în decurs de un an de zile și-mi țin deobligătoare datorință a da spre publicare acestea fapte nobile și mărețe, ca să se vadă că unde este bună-înțelegere între conducători și credincioși, acolo se vede progres la tot pasul.

Totodată rog pe Atotputernicul Dumnezeu ca să-și verse darul asupra binevoitorilor dăruitori mai sus numiți, și să le lungească șirul anilor ca și în viitor să fie spriginitori ai bisericii și școalei noastre naționale

Producțiune în Medeșfalău.

În comuna noastră Medeșfalău, în ziua primă de Paști, s'a dat o producțiune din partea harnicului nostru învățător E. Theodor Libeg, cu elevii și elevele, cari îi sunt îndreptate spre creștere.

Programul producțiunii a fost următorul: La ridicarea cortinei, elevii și elevele stau în ordine frumoasă în genunchi, cu mâinile cruce, și cântă în cor »Christos a înviat» după aceea fetița M. Buzan zice »Tatăl no-

stru» după aceea cântă »Împărate ceresc» și se ridică. — »Învierea lui Christos» localizată de E. T. Libeg, și publ. în »F. Poporului» în a. 1903, predată de către 3 elevi și 5 eleve; frumos și au predat rolele cele 3 fete ca mironosițe. — »Ziua învierii» cântată în cor. — »Paștile» poezie de V. Alexandri decl. de S. Buzan. — »Macavei cel norocos», de Z. Boiu, decl. de St. Pașcu. — »Eu mă duc codrul rămâne» de T. Popoviciu cântată în cor. — »Țiganul la vânat» de E. Suci decl. de St. Lazar, au produs mult haz cu cuvintele:

»Las' în draci pușă, vânat!

Că urît m'au scărmanat!

»Bățivul» de Th. Speranță decl. de elevul de repetiție D. Chiș. — »Despre beție» trialog de M. Drăgan, predat de N. N. și Foltean M. Negruț. — »Carul cu boi» cântată în cor în trei voci. — »Despre superstițiuni» trialog de I. Dariu, predat de elevii St. Lazar, D. Chiș, I. Rus. — »Imn ocașional» de T. Popoviciu, cor. — »Ruşinea închipuită» de I. Dariu, predată de fetițele Anica Prunaș și M. Lazar. — »Înșiră-te mărgărite» de V. Alexandri, decl. de M. Lazar. — »Năsturel și Globurescu» trialog de I. Dariu, predat de către elevii Stefan Crișan, St. Lazar, și D. Chiș. — »Nunta lui Pârjol» de Iosif Vulcan, o piesă minunată pentru copii, o au jucat St. Crișan, M. Lazar, I. Chridon, D. Crișan, St. Pașcu, Samfira Buzan, G. Rus și V. Trif. — »Despre beție și fumat», ca cele mai mari și mai rele defecte ale omenimei, disertațiune populară, de E. T. Libeg.

Cu acestea programul s'a sfârșit și ca de încheiere, dl Stefan Hădărău, inv. pens. rostește o cuvântare, prin care arată însemnătatea producțiunilor școlare, și în numele întregului popor mulțumește străduitorului dascăl E. T. Libeg, care deși numai de astă-toamnă se află în comuna noastră, totuși roadele muncii sale sânt foarte multămitoare. Dl Hădărău mai apelează la popor, că cine vrea să cinsti pe mici diletanți din astă-seară să primește cu mulțumită și făcându-se o colectă benevolă s'au adunat 6 cor. ce se vor distribui între acei elevi, cari vor da cele mai corecte răspunsuri la esamen.

Pe la orele 11 ne-am depărtat cu toții, mulțumiți de producțiunea școlară bine-reușită.

„Onu”.

Din public.*)**Spre astuparea unor guri rele.**

Subscrisul, servind timp de 38 ani în continuu ca păzitor de pădure în pădurea așa numită fetea Malencravului, fostă proprietate a grofului Haller din Cristur, și mai târziu a lui Ugron Gábor, niște răuvoitori și guri rele din apropiere, în tot timpul acesta al serviciului meu s'au folosit de toate mijloacele a mă denunța pe la tisturile și deregătorii curții, ca să-mi strice numele bun, ce-l aveam la curte, ba ce e mai mult, prin public au născocit minciuna, că m'ar fi dat groful cu rușine afară din serviciu. Toate acestea le declar de neadevăruri și de calumnii; și spre mai bună dovadă servească-le primirea premiului de 50 coroane și diploma de onoare, ce ministrul reg. ung. de agricultură mi-a împărțit prin comitele comitatens al Târnavei-mari din Sighișoara. cu finea anului 1903.

Biertan, Aprilie 1904.

Nicolau Suci.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu e responsabilă.

PARTEA ECONOMICĂ.

Săpatul holdelor.

Poate-că unii dintre economii nostri vor clăti din capete, când vor mai ceti și despre »săpatul holdelor«. Și cu tot dreptul! Pentru-că acesta e un lucru de tot nou și încă necunoscut pela noi. Dar' fiind și acela un lucru de neapărată trebuință pentru cultura holdelor, credem că nu va mai trece mult, până când îl vom vedé introdus și în economiile noastre.

Cam așa s'a întâmplat și cu prilejul introducerii celorlalte unelte bune și spornice pentru lucrarea pământului și eultura altor bucate, precum au fost: plugurile de fer, mașinile pentru sementatul și săpatul cucuruzului, pentru sementatul holdelor, imblătit ș. a. Economii nostri ma bătâni, clăteau și atunci din capete și nu voiau să creadă odată cu capul, la ceea-ce le spuneau ostașii mai bătâni, că prin țeara nemțească și franțuzească se lucra de mult cu asemenea mașini.

Astăzi însă am ajuns, ca se vedem lucrând pe cele mai multe locuri și pe plugarii nostri cu asemenea mașini bune și spornice. Ca mâne îi vom vedé introducând și mașina pentru săpatul holdelor. Inceputul s'a făcut încă de mult și în această privință prin grăpatul holdelor primăvara. Și acei economii, cari s'au desprins cu aceea lucrare folositoare, credem că nu vor întârzia, ca să introducă și noua lucrare.

Este indeobște cunoscut, că pe unele locuri se produc fel și fel de burueni nefolositoare și stricacioase prin holde, cari apoi răpesc o parte însemnată a nutremântului, cu care s'ar nutri acelea, ba le mai împedecă și în creșterea lor regulată, dacă cumva apucă deasupra lor.

Dacă economul nu lucră bine și destul de afund pământul pentru cultura sementăturilor; dacă nu le plivește de burueni la timpul potrivit; dacă nu le nici grapă cumva primăvara, ca să se mai rupă și stârpească cele burueni:

atunci se poate zice, că el mai împarte roadele lui de holde cu buruienile.

Cel mai mare dușman al buruieni'or e sapa. Pe unde poate străbate aceasta pe acolo buruienile »se topec, ca ceara de fața focului«. Dar' nu toate sementăturile s'au putut săpa până acum pe la noi. Astfel holdele de pildă, fiindcă au fost sementate imprăstiat, nu s'au putut săpa. De aceea apoi în ele au și crescut une-ori cele mai multe burueni.

La noi s'au mai sporit buruenile prin holde, pe cele mai multe locuri într'un mod așa de însemnat și prin neștiința unor economii, cari cu gunoiul și grăunțele de sementă, au mai dus și o parte însemnată din sementele acelora pe locurile arătoare. Acesta s'a întâmplat așa, că unii economii au datina aceea rea, de a arunca toate gozurile, eșite de sub ciururi și triere, pe grămade de gunoiu, de unde apoi se transportază dinpreună cu acela la câmp. Afară de aceasta chiar și grăunțele de sementă mai conțin o parte însemnată sementă de buruieni, dacă cumva nu au fost curățite bine de acelea.

Afără de gunoiu, paiele din cari acesta se compune pe cele mai multe locuri, încă conțin sumedenie de sementuri și gozuri de buruieni, cari s'au constatat, că pot se rabde căldura și umezala și câte doi ani, fără ca prin acelea să se pierdă puterea de încolțire.

După-cum am zis și mai sus, și până acum au mai încercat unii economii câte ceva pentru stârpirea buruienilor din holde, fie prin aceea, că le-au mai plivit primăvara, fie prin aceea, că unii le-au mai grăpat și tăvălugit cătuși de cât cu grapa și tăvălugul. Ba unii au mers și mai departe și au născocit o unealtă ascuțită, în forma furcuței, cu ajutorul căreia înțepan buruienile de prin holde, ear' alții au mai introdus și o sapă mică de mână, așa numita »sapa lui Mocry«, după numele născocitorului ei.

În timpul din urmă, doi fabricanți de mașini din Franția, cu numele Amiot și Bariat din Bresles, comitatul Oise, au născocit o sapă, care după-ce va fi introdusă pretutindenea va forma de

sigur o epocă nouă în sistemul de cultură de până acum al sementăturilor.

Sapa franceză, despre care vorbim, e făcută din oțel și nu e cu mult mai mare ca mașinile noastre, pentru săpatul cucuruzului. Dar' are mai multe supe în partea dinapoi, cari nu sânt mai mari ca săpuțele, cu cari obicinuesc econoamele pe la noi a-și săpa ceapa și alte legume mai dese. Tot în partea dinapoi mai are și două coarne, cu ajutorul cărora apoi se poate cârmul.

Sapa numită nu este nici măcar așa de grea, precum e bună-oară mașina noastră pentru săpatul cucuruzului. Aceea o poate trage cu mare ușurință și numai un cal. Cu sapa numită se pot săpa deopotrivă atât holdele sementate în rinduri, cât și napii de zăhar, de nutreț, cartofii, legumile și alte sementături mai mărunte.

În Franția și Germania, pe unde s'a introdus deja sapa numită, au făcut o adevărată revoluțiune în sistemul vechiu de cultură al spicoaselor, de oare-ce acestea și numai după o singură săpătură și-au îndoit producțiunea, atât ca cuantitate sau mulțimea de grăunțe, cât și ca calitatea sau bună-tatea acelora.

La noi și numai grăpatul holdelor primăvara, care putem zice, că suplinește încătrva săpatul acelora, până acum a fost nebăgat în seamă de către cei mai mulți din economii nostri, măcar că prin acela, după-cum am zis mai sus, se stîrlesc o mulțime de buruieni și pe lângă aceea se mai rupe și scoarta formată de zăpadă și înghețurile de peste iarnă, așa că apoi holdele pot crește și se pot desvolta mai bine, ca dacă sânt lăsate la voia întâmplării.

Scriitorul acestor rinduri, a avut prilej să aplice metoda grăpatului holdelor pe proprietatea sa dela Săcădate, în comitatul Sibiiului, față de niște economii foarte conservatori în cele economice. La început, când m'au văzut oamenii mei cu grapa prin holde, cei mai mulți rideau și ziceau: — »lăsați pe Georgescu, că tot așa o să umble și la secere, cu grapa după câte un spic, de oare-ce aceea o să-i smulgă toate holdele«.

VESELIA.

— Foita glumeată a »Foi Poporului«. —

Țiganul și porcul.

Un Țigan umblând odată pe la oamenii din sat
După milă, una-altă, colea cam pe la 'nsărat
Vede porci venind din turmă, cari se bagă

[la stăpân
Și la locul lor se bagă, în cotețe, prin cătun.

Aoleo zice Țiganul,

Bine că știu unde dorm,

Că zău stău până la noapte

Și 'l-oiu fura chiar din somn?

Zicând astea vorbe 'n sine, stă prin sat până
[în noapte,

Și pe când toți se culcară, hai la coteț! »Zău
[se poate

Ca să-l duc să nu mă prindă tâlharul de
[bogătan

Și ce fericit voi fi când o s'am și eu șoldan«.

Deschide ușa cu grabă

Și se bagă în coteț,

Dă să scoată porcul ș'apoi —

Ce se 'ntemplă să vedeți!

Prinde porcul de picior, vrea să-l tragă către ușe,
Dară porcul gurlița și cu gura vrea să-l muște
Și-ntr'aceasta gălăgie, hop, s'ăpânul iese-afară
Nu s'oprește până-acolo să vadă porcul ce sbiară.

»Cine-'i în coteț cu porcul?

Că zău, iacă-l pușc deloc,

Ved, că sînteți doi acolo

Și eu n'avui num'un porc!»

— Eu țuca-te aș, eu-'s bade, eată-'ți spun,
[nu mă pușca. —

»Dar' ce cauți tu acolo? porcul vrei a 'mi-'l
[fura?»

— Ba nu bade, zău, călca-m'ar, nici prin gând
[nu 'mi a plesnit,

Dar' altu-a fost tot lucrul, spune-'ți-oiu cum
[am venit.

»Cum m'ai cioară? eată pușca

O slobod în trupul tău,

Spune-'mi iute, că de nu

Vai ș'amar de capul tău«

— Eaca bade, spui-'t toate, porcul ăsta e
[de vină,

Că venind din turmă seara, eu eram lâng' o

[grădină;

Să silea și el ca porcii, venea către sat tot iute,

Și cum stam în calea lui, mă ia 'n spate

[ș'apoi du-te...

Nu s'opri deloc cu mine

Până aici în coteț,

Ș'acum vrea ca să mă mănec

Vai ce mai porc îndrăzneț! —

»Pe ușe cum ați intrat? Ușa-'i strimță, doi
[de-odată

N'ați putut nici cum așa, fără unul câte-odată«.

— Nu știu bade, să fiu căne, numai ved, că
[sînt aici,

Dar' te rog nu mă pușca, că 'mi-'s purdeii
cam mici. —

Chimă.

Mărunțișuri.

Nu merge așa ușor. Femeia
(cătră cărcimar). Am venit după bărbatul
meu. Să vie îndată acasă din cărcimă.

Dar' s'au înșelat amar! Pentru-că holdele mele s'au făcut cu mult mai bune, apoi mai mari în spic și la grăunțe, ca ale lor, cari n'au fost grăpate. Cei mai mulți, când treceau pe la capul holdelor mele steteau anume și le esaminau mai de-aproape, ca să se convingă despre urmările, ce le-au avut noua mea lucrare economică, pe care apoi mai târziu unii au început să o deprindă și ei la holdele lor.

Fraților economi! Glasul timpului de astăzi ne strigă cu putere, ca să înaintăm pe toate terenele vieții noastre practice. Au trecut timpurile de aur de demult, când și pe lângă un lucru economic mai slab, ne puteam alege cu câte ceva roduri cât de cât. Astăzi însă trebuie să ne tragem foarte bine de seamă, că ce și cum lucrăm, apoi să lucrăm totdeauna cu cap sau rațional, cum se mai zice, dacă voim ca să nu rămânem chiar în coada tuturor popoarelor economice.

(Din »Căl. Pop.)

Ioan Georgescu.

Impărțirea semințelor

dela »Reuniunea română de agricultură din comit. Sibiu«.

Sămânță de napi și de lufă au primit următorii:

B. Sămânță de napi de nutreț.

Nicolae Iftimie Ursu, învățător, Brad, 2 chlgr. Octavian Berghezan, notar, Loman, 1 1/2 chlgr. Teodor Necșă, paroch, Bungard, Nicolae Vestemean, econom, Veștem, Dem Băilă, învățător pensionat, Șura-mare, George Vasu, învățător, Racovița, Vasile Dobre, par., Căpâlna, Antoniu German, proprietar, Aciliu, George Tătar, comptabil, Sebeșul-săs., Cons. Prie, paroch, Săcădate, Nicolae Cărpinișan, paroch, Rehău, Ilie Georgescu, director școlar, Romul Vraciu, învățător, ambii din Poiana, Ioan Cărpinișan, econom, Gârbova, Nicolae Ivan, asesor consistorial, Sibiu, fiecăruia câte 1 chlgr. Ioan N. Floca, paroch, Rehău, Ioan Petrișor, paroch, Alțina, Iacob Manuil, notar, Topârcea, Ioan Demian, paroch, Ioan Fruma, învățător pensionat, ambii din Nucet, George Dănilă, învățător pensionat, Comuna bisericească, Irimie Răduț, notar, toți din Racovița, Antoniu Hodoș și Nicolae Iosif, ambii învățători în Aciliu, Comuna politică Vale, George Ittu, paroch, Vale, Ioan Bratu, director școlar,

Stefan Bratu, econom, ambii din Tilișca, Traian Florian, funcționar de bancă, Brașov, Dem. Lăpădat, director școlar, Constantin Herța, contabil, Dr. N. Calefariu, medic, Ioan Chirca, notar, toți din Seliște, Nicolae Joandrea, osp., Sibiu, Ioan Bratilesco, proprietar, Boița, fiecăruia câte 1/2 chlgr.

C. Sămânță de lufă.

Irimie Răduț, notar, Racovița, 2 chlgr. Vasile Suciu, paroch, Nicolae Schiau, notar pens., ambii din Topârcea, Valeriu Milea, not., Tilișca, fiecăruia câte 1 1/2 chlgr. Nicolae Cărpinișan și Ioan N. Floca, paroch în Rehău, Comuna bisericească Galeș, Comuna bisericească Șura-mare, Demetriu Băilă, învățător pensionat, Șura-mare, Nicolae Iosif, învățător, Aciliu. Comuna bisericească Vale, George Bratu, econom, Stefan Bratu, econom, Ioan Bunea, preot, toți din Tilișca, Ioan Alexandru, paroch, Ilimbav, Vasile Blaga, învățător, Lancrăm, Sabin Savu, notar, Vale, fiecare câte 1 chlgr. Ioan Hanzu, paroch, Cacova 1/2 chlgr.

Sămânțele împachetate și purtând numele membrilor împărțite se pot lua în primire din magazinul de semințe (hala de vânzare) al Reuniunii economice săsești (Piața mare) pe lângă o simplă adeverință de primire. Membrii împărțite sunt rugați a separa la sămănat sămânța primită și a nu o mesteca cu eventuala sămânță procurată dela o firmă neacreditată, și în fine a ne face la timpul seu raport cât mai amănunțit despre modul de purcedere la cultura acestor plante, cum și despre rezultatul recoltei.

Din ședința comitetului central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«, ținută la 30 Martie n. 1904.

D. Comșa,
president.V. Tordășianu,
secretar.

SOCIALISMUL ca primejdie națională.

Prelegere ținută de Nicolae Ivan, asesor. cons.

Lucrătorul vinde puterea sa de muncă capitalistului ori proprietarului pentru un anumit timp și între anumite condițiuni, pentru un preț hotărât, care se numește *plată*.

Capitalistul, la rindul seu, vinde munca produsă de lucrători, earăși pentru un anumit preț — și suma ce o realizează peste suma ce a cheltuit el cu procedarea marfei — se numește *câștig*.

Concurența, de regulă reduce prețul mărfii și în proporția aceea și capitalistul caută să reducă plata lucrătorilor, să înmulțească orele de lucru, ca să sporească producțiunea.

De aici contrastul între muncitor și capitalist.

Din ce pretinde muncitorul plată mai mare — și reducerea orelor la zi de lucru — din aceea capitalistul produce mai puțin și realizează mai mic profit.

De aici a intrat în capul lucrătorilor, că capitalistul exploatează pe cel slab — bogatul pe cel sărac și așa s'a născut așa numita *solidaritate* a intereselor muncitorilor, contra capitaliștilor. Aceste contraste, cu cultura și puțină bunăvoință din ambele părți se pot delătura. Cu mult mai periculos și neînălăturabil este socialismul-democratic evreesc cu clubul în B. Pesta.

Aceasta e o acțiune cu plan premeditat de a resturna ordinea socială și morală în stat, a nimici proprietatea și capitalul, a otrăvi viața poporului muncitor prin promisiuni goale, deșerte și nerealisabile. Socialismul acesta e păgân și condamnat din toate punctele de vedere.

Sub masca umanității, sub masca iubirii de-aproapelui, aproape în toate statele s'au organizat și încheat cete de oameni nemulțumiți, cari au decretat în programul lor de lucru războiul proprietății, războiul capitalului, războiul militarismului, războiul funcționarilor de tot soiul, războiul bisericii și statului, războiul preoției, războiul, naționalității, și în urmă și războiul muncii încordate. Dumnezeu a zis lui Adam: »Întru sudoarea feței tale vei mânca pâinea ta« — socialiștii, contrari acestui principiu enunțat de făcătorul nostru, au enunțat alt principiu: »muncă puțină, traiu bun«. În virtutea acestui principiu — *s'au pus pe lucru*.

Le-a fost ușor să străbată cu vederile lor mai ales în cercurile meseriașilor, în clasele mai puțin instruite ale societății. Meseriașul, după ale lor vederi nu poate trăi, din cauză că-l împiedică fabricantul, care lucră cu ca-

Cărcimarul. Hm! Acea nu merge așa ușor, draga mea. Chiar acum e bătaie mare înlăuntru, în cărcimă, și bărbatul d-tale e tocmai de desupt.

La plimbare. Tinărul (cătră o domnișoară) Domnișoară! Îți place brânza?

Dra: Ba!

Tinărul: Dar' surorii d-tale îi place?

Dra: N'am soră

Tinărul: Dar' dacă ai avea, 'i-ar plăcea?...
—

Din afuriseni le lui Radu Ciubuc.

— Glume din »Calicul« —

Patru boi s'e-ți dea Dumnezeu, și din toți patru cu opinci să te alegi!

Însurându-te, cât vei trăi să joci la porunca nevestei tale pe zicala lui Isaiadânțuște în ciur, fără să atingi veaca!

Baladă poporală.

(Comit. Hunedoara).

Murș, Murș apă lată

Ce vii așa tulburată

Tot cu sânge amestecată?

Să fii Murș vorbitor

Pe cum ești de mergător,

Eu Murș te-aș întreba:

De ce 'ngheață Dunărea?

— De jelea lui Ion voinie

Că s'o însurat prea de mic.

Vineri mă sa 'l-o băiat

Sâmbătă 'l-o botezat

Duminecă s'o 'nsurat

Luni cătană 'l-o scriat

Marți 'l-a tabăr'o plecat

Mercuri și Joi 'l-o 'mbrăcat

Când dela tabără pleca

Cătră mă-sa așa grăia:

— Maică măicuța mea

N'a maico »penuța« mea

Ai bine grijă de ea!

El la cătanit pleca

Cătăni-ș cătănia

Când acasă el venea

Cătră maică-sa grăia:

— Maică măicuța mea

Dă-mi iute »pența« mea,

Că 'mi-e foarte dor de ea!

Maică sa din grai grăia:

— »Peana« ta maică o murit

Ca floarea s'o ofilit

Că de când tu ai plecat

Tot o plâns și o oftat;

De odată cu lacrimile

'Și-o pierdut puterile

Ion când asta auzea

Fața 'i-se tulbura

Ochii lui s'e 'mtuneca

Lacrimile rîu curgea

Cătră mă-sa cuvânta:

— Nu faci maică-atâta bine

Să vii tu maică cu mine

Și s'e-mi areți mormântul

Ca s'e-mi stimpăr sufletul,

Maică sa din grai grăia:

— Mormânt nu-ți pot arăta,

De când de acas'ai plecat,

Tot o nins și o plouat,

Mormântul s'o așezat.

Iarba mare a crescut

Și urma 'i-s'o pierdut.

— Maică măiculeana mea!

pital mare, cu mașini, și mânilor, de sine înțeles, nu pot ține concurența cu mașinile.

Cei dintâiu socialiști s'au ivit deci în cercurile meseriașilor, și acestia sub cuvânt că fabricanții le fac o concurență neloială, necinstită, — au instigat pe lucrătorii din fabrici, ca să sisteze lucrul până-ce fabricantul nu reduce numărul orelor de lucru și spozește plata.

Cu metoda aceasta au făcut adevărate revoluțiuni, greve, împreunate cu vătărări de sânge între lucrătorii cari voiau să se țină de stipulațiunile avute cu domnul lor și între cei puși la cale de socialiști, ca să sisteze lucrul până la împlinirea condițiilor.

Din ce a fost miseria mai mare între lucrători, aceea a crescut din ziua în care a sistat lucrul — și dacă totuși ei — lucrătorii au ajuns să impună condițiile lor: sporirea plății și reducerea orelor de lucru, prin aceasta puțin s'a ameliorat situația meseriașilor.

Marfa din fabrică, ajunsă la piață s'a mai scumpit, dar' concurența între mașini și lucrătorii cu mâna a rămas tot cea veche, capitalul și mașinile sunt mai puternice — nu este bietul om peste vremi, ci vremile peste el. Socialiștii au înscenat primii pași spre revrățire, primii pași de-a introduce în subordinațiunea lucrătorilor față de stăpân și drept consecință s'a enunțat nimicirea capitalului. După aceste principii nu prin muncă și cruțare are să ajungă omul la bunăstare, ci prin resturnarea bunei ordine, prin împărțirea câștigului realizat, împărțire a pământului și prin reducerea orelor de lucru, schimbarea dreptului de moștenire a a averii dela părinți la fii — și alte vederi eronate.

Ei bine, aceste teorii sunt lipsite de basă morală.

Care părinte ar agonisi, ar munci și ar cruța o vieță întreagă, când ar ști, că de munca și cruțarea lui nu au să se bucure fiii sei, ci niște parveniți.

Cine ar mai cruța, dacă ar ajunge socialiștii să determine în sfatul țărilor schimbarea dreptului de ereditate?

Ion voinic îmi cuvântă:

— Dă-mi maico cheile

Să descuiu temnițele

Să-mi găsesc »Penișoara«

Că eu mor fără de ea!

— Eu cheile le-am pierdut

De amar ce-am petrecut!

Ion voinic ce să gândeai?

Drept la cămară mergea

Și alte chei își făcea,

Temnițele descuia

Și »Penișoara« și-o găsea.

Atunci la masa mergea

Și din graiu așa-mi grăia;

— Maică măiculeana mea,

Pagubă de Dumnezeu,

Că ți-am supt eu pieptul tău;

Pagubă că-mi ești măicuță

Că te-ai lua de coșită

Și te-ai trage pe uliță

Ca să vadă soacrele

Cum se țin nurorile.

Culeasă de Emil V. Degan.

Ce confușiune babilonică s'ar naște, de ce groază ar fi cuprins un părinte, știind că copiii sei au să ajungă la cerșit — și alții au se se declare stăpâni peste munca și averea sa

Toate teoriile acestea duc la absurd — sunt niște fantasmagorii ieșite din creeri stricați.

O literatură întreagă de cărți și broșuri tractează chestia socialismului.

Mai ales Englezii și Germanii sunt mai bine reprezentați pe terenul acesta. La noi s'a scris puțin, căci poporul nostru nu a fost molipsit de acest morb și soarta țăranului nostru nu se poate asemăna cu soarta proletarilor zileri din alte țeri.

Țăranii nostri și azi au ce pierde, până-ce muncitorii fabricilor din Austria, Germania, Anglia, sunt »*Omnia mea mecum porto*« ca melcul, cu casa în spate. Cu toate acestea chestiunea agrară așa cum s'a rezolvat la noi în 1848 și cum s'a rezolvat în România la 1864 lasă mult de dorit.

Mai ales în România desrobirea țăranilor s'a făcut cât se poate de nefavorabil, și socialiștii acolo pot câștiga teren, dacă legislativa nu se va gândi cu o oră mai de grabă, să deie o soluțiune mai favorabilă chestiunii agrare, dând țăranilor posibilitatea să aibă pământ, pășunat pentru vite și autonomie largă comunală și bisericească, pentru-ca însuși țăranul să participe mai intensiv la viața publică și el să fie așa zicând faurul norocului seu.

Bismark, odinioară puternicul cancelar al imperiului german, la început a nesocotit întru toate mișcările socialiștilor din Germania, s'a aliat cu agrarii a pus imposite pe articlii de consum și vămi pentru grâu. Și care a fost rezultatul? Azi în parlamentul german socialiștii-democrați au reprezentanți, dreptul de întrunire e garantat, dreptul de alegător asigurat, și Capul statului e silit să țină seama de ei, să-l considere de un factor în viața de stat.

Socialiștii germani au ziarele cele mai bine redactate, sunt organizați, — și luptă în parlament pentru reducerea serviciului activ militar, pentru reducerea dărilor de consum — ca să li-se facă traiul ușor și posibil.

Lupta aceasta națională se esplică ușor.

Poporațiunea germană este o poporațiune cultă și acolo profeți minciñoși ca și cei din Budapesta nu au nici o trecere. Principiile profesate de revoluționarul Liebknecht prin anii 1840 în Germania: »*In statul actual nu este mântuire. Numai socialismul oferă celor miseri fericire, celor nedreptățiți dreptate, celor aserviți libertate*«, au dispărut ca o fantomă. Aceste principii propoveduite însă la poporul nostru în starea lui de azi înapoiată, cad pe pământ roditor.

Eată de ce devine socialismul un pericol pentru noi.

Eată de ce am semnalat, că socialismul, așa cum se esplică, cum se falsifică și cum se lățește în poporul nostru, este o primejdie națională, și cu acest simptom cei chemați datori să-l facă seamă, punând sta-

pornirilor după îmbogățire fără lucru — după averi fără muncă și după vieță în tihnă, fără ca să fie contribuit unul fiecare cu sudori de sânge, de-a-și câștiga aceste bunuri și plăceri.

Din vitejiile poporului românesc.

Nichită Balica.

(Urmare).

Pe căpitanul Balica l-am lăsat mai în urmă în Cheie, împreună cu Onuț, pe când ceilalți doi soți ai lor, vice-căpitanii Negrea și Toderăș au ieșit la țeară pentru a aduna voinicii și a-i duce la luptă.

Ei au petrecut noaptea în Petrid, la un prietin al lor. Dimineața în revărsatul zorilor Negrea, îmbrăcat ca vânător domnesc, a plecat pe valea Heșdății în sus, pe când Toderăș Orbul și-a făcut coada colac și a mai rămas câteva ciasuri în sat. Avea un plan blăstemat și dela cele-ce era să afle în Petrid atirna, ca să-și puie în lucrare planul, ce de mult îl frământa. Voia să vorbească la toată întemplarea cu Ana...

Prilejul i-s'a dat, când Ana des de dimineață a mers la vale după apă cu urcioarele.

Toderăș de mult umbla după Ana și voia să-i câștige dragostea, dar' toată truda, toate lingușirile lui au rămas zădarnice. De aci se născuse în inima lui ura față de Balica, pe care o tănuia cu mare violenție. Știa el, că între el și frumoasa fată stă sufletul viteaz al căpitanului și duhul răsunării tot mai mult prindea stăpânire asupra lui. Acum apoi credea, că e potrivit timpul pentru a-și stîmpera setea de răsunare, dar' voia întâiu să mai facă o încercare cu Ana. Pentru aceea a rămas în Petrid.

Rezultatul vorbirii lor ni-l putem închipui. După-ce Ana îi spuse hotărât, că se-îi dee pace și-î întoarse spatele, Toderăș cu sufletul clocotind de mânie, plecă pe uliță în jos, grăind așa pentru sine:

— Așteaptă, năpărcă, că-ți vei mai aduce tu aminte de mine. Încă nu cunoști pe Toderăș Orbul! Dar' îl vei cunoaște! Nu vrei să fii a mea, dar' nu vei fi nici a lui Balica! Îți jur... Știu eu unde e Turda... Cunoșc eu pe căpitanul orașului... și pe Pivoda Rațiu îl cunosc... Așteaptă numai! Și cu dracul mă pui în legătură acum. La lucru Orbule...

Și dus de gânduri negre, ca de o furtună, ieși din sat. Dar' nu-și îndreptă pașii spre scaunul Arieșului, ci încunjurând pe la mează-noapte muntele Cheii, coborî pe »drumul Mocanilor« — care și atunci era, deși în o stare mai slabă — de vale de-a dreptul în Turda.

Sosind în Turda, Toderăș căută mai întâiu să se întâlnească cu căpitanul de lobonți, Pivoda Raț, cu care era cunoscut și avusese cu el și mai nainte întâlniri pe sate. Nu odată îi zisese acestuia Toderăș:

— Eu vă pot da în mână ori-și-când pe Balica, dar' numai dacă vreau. Cu sila sau de frică nu, măcar să mă ardeți de viu sau să mă tăiați în dăraie.

Pivoda Rațiu, astut cum era, îi dădu pace lui Toderăș. El cunoștea patima lui pentru Ana, frumoasa fată a popii Alexă din Petrid, cunoștea ura ce o nutrea acesta față de Balica și știa, că azi-mâne va veni el de voie bună să li-l »deie în mână«. Și eată, că aceasta așa s'a și întemplat, căci cu scopul de vânzare venise Toderăș la Turda.

Pivoda Raț, după-ce se făcuse pacea de și Rákoczi pribegise în străinătate, încă mai înaltă își împrăștiă glotașii

lohonți și fu primit ca tist în armata împărătească. Ca cunoscător bun al stărilor din Turda și jur, el fu împărțit la garnisoana din acest oraș.

Când văzu pe Toderas, care-l cercetă la locuința lui, cât în glumă, cât în serios îi zise:

— Da tu ce cauți pe aici? Potea ve de cai morți? Nu 'ți-e frică, că nu-ți va sta capul unde-ți stă?...

— Nu, răspunse Toderas, că am venit să vă fac o slujbă, care este pe placul vostru...

Pivoda, care presupunea despre ce este vorba, deși nu se arăta, se bucura în sine, că a sosit ciasul răsunării față de Balica.

(Va urma).

Silvestru Moldovan.

Știri economice, comerc., jurid. industr.

Sămănăturile în România. Foile din România continuă a arăta, că starea sămănăturilor e îmbucurătoare și că va fi o roadă bună. Eată ce scrie în privința aceasta »Evenimentul« din Iași:

Deși toamna secetoasă și iarna fără zăpadă dela început a provocat multă îngrijire, umezeala din lunile Februarie și Martie și mai cu seamă multa zăpadă căzută la începutul lunii Martie a îndreptat cu totu starea sămănăturilor.

Grâul de toamnă a răsărit și e de o frumusețe rară, ear' arăturile și sămănăturile de primăvară se fac cu multă sîrguință și pe alocurea sînt chiar sîrșite.

Bancă în Ilia. La Ilia murășană (M. Illye) este pe cale a se înființa o nouă bancă românească, »Isvorul«, cu capital social de cor. 80 000 împărțit în 800 acțiuni à cor. 100. Ca fondatori sînt: d-ni Dr. Aurel Vlad, Dr. St. Rozvány, George Oprea, Iuliu Orbonaș, Nicolae Jaga, Aron Ungur și Miron Oprean.

Imprumut nou rusesc. Rusia vrea să ieie din Paris un nou imprumut, în sumă de 1/2 de miliard, care în.ș se va mai urca. Imprumutul îl dau două bănci și două firme mari de bancari.

Prăsirea racilor. Ministrul de agricultură a însărcinat pe inspectoratul pescăriilor să procure 30 mii de raci de prăsilă și să-i împartă între prășitorii de raci. Inspectoratul va procura raci din comitatul Zala, unde a încetat total boala de raci.

Pădurile universității săsești. Săptămîna trecută a avut loc în Sibiiu adunarea extraordinară a universității săsești. Obiectul de frunte a fost vînzarea pădurilor universității, aflătoare în munții Cibinului și cari au preț de mai multe milioane de coroane. Adunarea a hotărît să vîndă pîrul pădurilor, primind condițiile puse în privința aceasta de ministerul de agricultură. Pădurile vor fi înțaiu măsurate de nou și prețuite, apoi în 1906 se va face vînzarea prin licitație publică.

FELURIMI.

Scalda în Japonia. Rușii și Japoniezii se deosebesc în multe privințe unii de alții, dar' poate în nimic așa de tare ca în privința curățeniei.

Pe cînd Rușilor nu le prea place să se scalde și să se spele, la Japonezi e un fel de patimă scaldatul. Și cel mai sărac kuli (ziler) se scaldă odată pe zi, ear' cei mai cu stare regulat de trei ori. Cel care nu se scaldă baremi odată pe zi, e desprețuit și se feresc toți de el. În Tokio, unde sînt 1 milion 200 mii de locuitori, se află peste 1000 de scâlzi publice. Taxa de scaldă e foarte ieftină, abea 2—3 bani. Pe sate încă sînt calde și încă ciudate. Lîngă fiecare fîntînă publică se află o vană (cadă), fără să fie încunjurată de nimic. Cine vrea să se scalde, umple vana cu apă, face foc sub ea și cînd apa e fierbinte (la Japonezi așa le place scaldă) se desbracă liniștit în pielea goală și se scaldă. Așa fac nu numai bărbații, ci și femeile și nimeni nu se scandalizează de aceasta

— Ei, câte case, atâtea obiceiuri!

Dare de seamă și mulțumită publică.

Cu ocasiunea convenirii sociale împreunate cu dans, aranjată în 18 Februarie a. c., de tinerimea română din Câmpeni și jur, în favorul »Reuniunii de cîntări din Câmpeni«, a încurs peste tot suma de 186 cor. 02 bani; din cari suptrăgîndu-se spesele de 72 cor. 02 bani; a rămas un venit curat de 114 cor.

Tot cu aceea ocasiune s'au inscris ca membrii fondatori a reuniunii on. d-ni: Nicolau Nicola, preot, în Albac, și Nicolau Cothîșel, primariu, în Certege, solvind taxele prescrise de câte 10 cor.

Oferte benevole și suprasolviri au încurs dela următorii: Prea stim. d-ni: Dr. Zosim Chirtop, adv., 16 cor 60 bani; Iuliu Poruțiu, preot, 5 cor; Romul Furduiu, protop, 3 cor; Dr. Basliu Preda, adv., 10 cor. Dr. Boer K. protopretor 3 cor. Löwy Zsiga, Câmpeni 1 cor. Constantin Chotisel, preot, 16 cor; Nicolau Chotîșel, primariu, Certege 1 cor; Demetriu Goia, preot, 4 cor; Nicolau Onetiu, preot, Sohodol, 3 cor; M. Mhon, 2 cor. 42 bani.

Tuturor acestor Prea stim. d-ni, în numele reuniunii li-se aduce și pe aceasta cale călduroasă mulțumită.

Câmpeni, în 12 Februarie 1904.

Vasile Chirtop,
cassar.

Petru Simu,
președinte.

— Duminecă în 3 a l c. s'au sfințit în biserica gr.-cat din Romuli com. Bistrița-Năsăud, de cătră preotul local, o. d. Paul Chita, darurile donate pe seama sfintei biserici din partea următorilor credincioși: Stefan Cârstea și fiul seu Nicolau, un »potir« cu cele trebuincioase la prefacerea sf. Eucharistii și împărtășirea credincioșilor cu dînsa, în preț de 120 cor.

Alexa Bulz, un rînd de vestminte de mătășă verdă înfrumșetate frumos, în preț de 100 cor.

Ezechil Curtuius, un rînd de vestminte de catifea neagră în preț de 90 cor.

Nicolau Bulz, o cădelniță de argint în preț de 28 cor.; George Apostol o cruce de argint pe altar în preț de 24 cor.

Joi în 7 l. c. tot aici s'au sfințit darurile donate de Chirilă Bob, un rînd de vestminte de mătășă roșie, în preț de 160 cor.

Vasiliu Curtuius, 2 prapore de mătășă roșie în preț de 52 cor.

Ioan Bulz și Toader Cira, câte un prapor de mătășă verde à 20 cor. ambele 40 cor.

Vasiliu Bontea o cruce de argint pe altar în preț de 20 cor.

Fie că aceste daruri, în preț de 634 cor. făcute din partea amintitorilor credincioși se fie spre exemplul și rîvna și a altor creștini din ori-care comună, cărora le zace la inimă decorarea și înfrumșetarea sf. maice biserici.

Ear' bunii nostri credincioși, să fie liniștiți în conștiință, căci toate cele făcute în numele lui D-zeu 'și-a sfintei biserici, la timpul seu se vor răsplăti după vrednicie

— T. I. —

CRONICĂ.

Proces de presă. În Sămbăta Paștilor s'a pertractat la Budapesta procesul dlui redactor al »Poporului Român«. Dimitrie Birăuțiu, pentru 2 articoli politici apăruiți în foaia sa, care nu este politică. Tribunalul la pe-depsit pe dl Birăuțiu la 60 coroane amendă.

Grațiere. Advocatul Dr. Iuliu Orendi din Brașov, care fusese condamnat la 6 luni închisoare de stat pentru »agitație« comisă prin un articol tradus din românește și publicat în »Kronstädter Zeitung«, zilele trecute a fost grațiat de M. Sa, după-ce împlinise deja 5 luni din osîndă în închisoarea de stat din Seghedin.

Colonisările. Colonisările continuă în Ardeal. Zilele aceste au sosit în Murăș-Ludoș 14 familii sîcuiesti, ca coloniști pe moșia dăruită statului de Ecken. Fiecare familie capătă 28 jugere de pămînt și casă, al căror preț au să-l plătească în timp de 50 ani.

Un mare canal în Franța. Francezii voiesc să facă prin țeara lor un uriaș canal, care să împreune oceanul Atlantic cu marea Mediterană. O comisiune a stabilit cheltuielile trebuincioase cu 2 1/2 miliarde de franci, dar' după cum arată acum deputatul Leygne este destulă suma de 1 1/2 miliarde. Canalul va avea lățime la suprafață de 90 m. la fund 50 m. și afunzime de 10 m.

Congresul de pace. Din Brema se vestește, că congresul internațional de pace se va întruni în Septembrie în S.-Louis (America). Parlamentul american va vota pentru acoperirea cheltuielilor congresului 250 mii franci.

Repausul de Duminecă în America. Cât de mult respectează Americanii repausul de Duminecă se vede de acolo, că ocărnuirea Statelor Unite în înțelegere cu direcțiunea expoziției din S.-Louis, a hotărît, că Duminecă expoziția va fi închisă.

Monarchul nostru la Londra. Din Londra se scrie, că călătoria domnitorului nostru la Londra e hotărîtă pe finea lui Maiu sau începutul lui Iunie.

Sftul Gregoriu-cel-mare. În Roma s'a sărbătorit în zilele acestea cu mare pompă amintirea marelui Papă Sf. Gregoriu, care a murit înainte cu 1300 ani și care a fost unul din cei mai mari și mai dibaci cărmaci ai năii lui Christos. El a învățat drepturile și la început a fost prefectul Romei, dar' deregătoria înaltă nu l-a îndestulit, de-aceea s'a făcut călugăr. Prin virtuțile și talentele sale mari, a ajuns apoi Papă. Vieță, faptele, voința de fier, statornicia în muncă, blîndeța și inima lui cea bună au contribuit, ca sub el să se mărească puterea, cinstea și înflurința înaltei demnități a Papei. El a curățit moravurile stricate ale poporului și preoției, și cu dragoste și mult tact a împăcat certele din biserică, fiind totodată o pildă vie prin vieța sa sfîntă. S'a distins prin oratorie și știință și mai mult prin smerenie. El a fost cel dintăiu Papă, care s'a numit servus servorum Dei (sluga slugilor lui Dumnezeu) și de atunci acest titlu l-au purtat toții Papii.

Neerolog Despre moartea regretatului tânăr oficer Victor Alexandru Comșa, despre care am făcut amintire în nrul trecut, familia a dat următorul anunț: Profesorul D. Comșa și familia cu adâncă întristare, aduc la cunoștința rudeniilor, amicilor și cunoscuților, că prea iubitul și vrednicul fiu, respective frate Victor Alexandru Comșa, ces. și reg. sublocotoment în batalionul de Pioneri nr. 6 distins absolvent al academiei militare tehnice din Viena, după grele și îndelungate suferințe, în 12 c. la 11^{1/2} ore de noapte și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului, în vârstă de abia 26 ani. Rămășițele pământești ale scumpului răposat s'au ridicat Joi în 14 c. n. la 3 ore d. a., din spitalul garnisoanei nr. 16 din Bpesta și s'au depus în cîntirumul central militar din Buda. Jalnica familie.

In disponibilitate. Dr. Felician Bran, archidiacon gr.-cat. al părților Sătmărene și prot. în Careii-mari, în urma boalei de care suferă, la rugarea proprie a fost pus în disponibilitate (pensie provizorie).

Bombă în biserică. În biserica Paraskiev din Moscva Dumineca trecută a explodat o bombă. Să ținea tocmai slujbă pentru învingerea armelor rusești și biserica era plină de oameni. De-odată cu sgomot grozav a explodat bomba lângă altar și a rănit mai mulți preoți. Publicul spăriat s'a îmbulzit spre ieșire, călcând în picioare două femei și un copil. Cine a pus bomba în biserică, nu se știe.

Macarov. Admiralul rusesc Stefan Osipovici Macarov, care și-a aflat moartea la Port-Arthur, în valurile mării, a fost unul din cei mai destoinici admirali ai marinei rusești și foarte popular în Rusia. El a fost în vârstă de 56 ani. Intrând în serviciul marinei la 1864, a dat dovezi de mare curaj și de organizator, așa că a înaintat foarte iute. În războiul româno-ruso-turc a fost comandantul unui vapor, cu care a atacat mai multe porturi turcești și pentru meritele câștigate în acest războiu a fost decorat. A mai luat apoi parte la alte expediții maritime și după planurile lui s'a făcut vaporul Iermac, de spart ghiăța, un vapor foarte de mare însemnătate pentru oceanul ghețos și care acum se află în Vladivostoc Macarov știa să însușească pe oficerii și soldații săi și numirea lui de comandant al flotei la Port-Arthur a fost bine primită de Ruși, nădăjduind, că el va nimici flota japoneză. Nu e mirare deci, dacă Rușii țin de o nefericire națională moartea lui Macarov.

Sultanul — vătămât Foia „Slovenski lag” din Belgrad a adus de curând un chip, care înfățișează pe sultanul pășind prin sânge și cu un revolver în mână. Incredințatul Turciei din Belgrad, pașa Feti, a aflat, că aceasta e o vătămăre față de Sultanul și de aceea a intentat proces de presă numitei foi.

La nrul de azi al „Foi Poporului” s'au alăturat ca supliment două pagini cu anunțuri și inserate.

Arderea palatului împărătesc din Coreea. Intre telegramele sosite din răsăritul depărtat, este și știrea, că zilele trecute s'a aprins palatul împărătesc din Soeul și a ars o parte a lui. În primul moment oamenii au crezut, că arderea palatului stă în legătură cu războiul, dar' aceasta nu s'a adevărit. Focul s'a iscat din întâmplare și a mistuit multe lucruri prețioase. Pompierii japonezi, cum și gendarmeria japoneză, apoi mărinarii francezi și englezi au stavilit focul, mântuind o parte a palatului.

Ploaie de bancute. În una din zilele săptămânii trecute pe-o piață din Orade au început să cază din înălțime o mare mulțime de bancute de câte 20 și 50 cor. Să înțelege, că oamenii le-au cules în pripă, făcându-se o mare îmbulzeală. Dintre oameni numai unul a dus câteva la poliție. Cine și de unde a aruncat bancutele nu se știe. Poate însă să fie — false.

Aiudenii cer tribunal. Joi trecută s'a ținut o adunare populară în Aiud, în care s'a ales o deputație de 50 inși, spre a merge la ministrul de justiție și a cere strămutarea tribunalului din Alba-Iulia la Aiud, unde a fost până la 1874.

Grevă Deregătorii dela căile ferate ungare, nefiind mulțumiți cu proiectul despre urcarea salarelor, prezentat în dietă, s'au pus în grevă Marți noaptea și așa s'a oprit circularea trenurilor pe toate liniile.

Cartea engleză: Românul american, atât de trebuincioasă celor ce sunt sau merg la America, a eșit în tipar în tipografia noastră în o ediție nouă, prelucrată cu îngrijire. Cartea, cum știm, e alcătuită de dl Victor Lazăr. Prețul 1 cor. și 10 bani porto. Să poate procura la administrațiunea „Foi Poporului”.

Este o faptă patriotică vrednică de laudă din partea direcțiunii băilor Herculane de renume universal, că prin favorul scărierii prețului cu 0%, pentru publicul cu venituri mai modeste, îi face posibil acestuia, ca cu scopul de a-și restabili sănătatea să poată gusta până în Iulie și după 26 August aerul băilor, lipsit de praf și bogat în ozon, ear' în izvoarele lor calde naturale, cu conținut de pucioasă și de sare comună, se află vindecare contra la ischias, reumatism învechit, podagră, dureri de oase, anemie, boale femeiești etc. De favor sunt împărțiți oficialii de stat, oficialii comitatensii, orășanești și comunali, teatraliști, notari, profesori, învățători, oficiali, deregători, turiști etc. Sistem de pension. Deslușiri detaiate și prospect trimite cu plăcere direcțiunea 93 1—1

Damele engleze nu folosesc nici-când cremă pentru față, ci lapte de castraveți, care se poate căpăta în calitate veritabilă engleză în farmacia C. Ballassa. Este un mijloc de frumusețe, de efect necondiționat sigur și totul nestrăicios, care după ungere de 2—3 ori depărtează din față pistrii, petele de ficat, bubitele și alte necurătenii de-ale pielii și îi împrumută o vioiciune grațioasă și o înfățișare tinerească. Să fim atenți la aceea, că pe fiecare sticlă se fie vizibil numele „Ballassa”. O sticlă 2 cor. la aceasta un săpun de castraveți veritabil englez, 1 cor. Pudră de castraveți 1 cor. 20 bani. Să pot afla în toate farmaciile. Espedarea pe postă prin farmacia C. Ballassa, Budapesta Erzsébetfalva. 31 3—8

Banca de asigurare „Transsylvania”.

În sala de ședințe a magistratului din Sibiu și-a ținut Duminecă, în 17 l. c., banca „Transsylvania” adunarea generală prescrisă de statute sub conducerea presidentului institutului, a deputatului dietal, Dr. W. Bruckner.

Din raportul anual împărțit între membrii este de amintit faptul, că consiliul de direcțiune a disolvat agenturile principale, instituite în anul premergător în Ungaria-nordică, după-ce gestiunea lor s'a dovedit de foarte desavantajată pentru institut și a părăsit și agentura principală din Timișoara, care nu a coreșpuns așteptărilor.

Acestor agenturi acum de nou disolvate a avut institutul să mulțumească multe și mari pagube în bransa de asigurare contra focului și în 1903, așa că suma de despăgubire licuită s'a urcat la 351.086 cor. 4 bani, din care sumă 174.382 cor. 78 bani, au fost negreșit acoperite. Intrarea premiilor a fost în anul de gestiune trecut de 394.224 cor. 53 bani, a întrecut așadar suma de despăgubire și anume cu 43.138 cor. 49 bani, deși premiile în urma disolvării nouelor agenturi au fost cu 12.894 cor. 19 bani mai puține, ca în anul premergător. Suma de asigurare s'a urcat la 95.596.263 cor., din care 58.522.017 pentru

clădiri sub coperiș tare, 27.748.554 cor., sub coperiș moale, 8.528.343 sub coperiș de paie și 3.797.349 cor., în liber.

Intratele despărțământului pentru asigurări de foc au fost de 550.294 cor. erogatiunile 539.227 cor. 96 bani. Din prisosul de 11.066 cor. 81 bani, s'au întrebuintat 9386 cor. 10 bani pentru dividende și așa a rămas un câștig de 1680 cor. 71 bani.

În despărțământul asigurărilor pe viață s'au efectuat 587 polițe, cu un capital de asigurare de 1.091.300 cor. După subtragerea casurilor de moarte și storni, cum și răscumpărările starea de asigurare a fost la 31 Dec. 1903 6814 polițe în sumă de 9.268.404 cor. Față de anul premergător se arată un scăzământ de 512 polițe de 833.958 cor. ceea-ce se esplică prin aceea, că în anul 1903 s'au amortizat contra-asigurările provenite dela societățile de moștenire deja licuidate cum și prin aceea, că partea cea mai mare a afacerilor necorecte dela agenturile noue, deja disolvate, s'au stornat. În urma acesteia intrarea de premii a dat ceva înderēt; ea se urca la 337.504 cor. 63 bani, cu 28.142 cor. 19 bani mai puțin ca în anul precedent, pe când intratele la interese și la venitele caselor au fost 64.957 cor. 11 bani, ceea-ce coreșpunde unei urcări de 2761 cor. 92 bani, față de anul premergător. Mortalitatea a fost cam nemulțumitoare; au murit ce e drept cu 3.27 persoane mai puține, decât se putea aștepta, dar' suma de asigurare plătită a fost mai mare cu 27.715 cor. 24 bani, decât cum se putea aștepta.

În asigurări de etate și de zestre s'au plătit 57.600 cor. Reservele de premii și transpoartele s'au urcat la 1.225.885 cor. 19 bani. Intratele despărțământului de asigurare pe viață au fost de 1.638.355 cor. 40 bani, erogatele 1.622.494 cor. 22 bani. Din prisosul de 15.861 cor. 18 bani s'au folosit 13.096 cor. 80 bani pentru dividende, așa că a rămas un câștig de 2764 cor. 38 bani.

În numele comitetului de supraveghere raportează la cele de sus Ad. Fonn sen., că comitetul de supraveghere a examinat minuțios și a aflat esacte cărțile, încheierile socoților, cassa și hârtiile de valoare ale institutului. Atât raportul consiliului de direcțiune cât și cel al comitetului de supraveghere și propunerile acestuia s'au primit fără desbateri și și pentru încheierea socotelilor s'a dat absolut consiliului de direcțiune și comitetului de supraveghere. Al treilea punct al ordinei de zi l'a format alegerea pentru completarea consiliului de direcțiune. Membrii sortați Dr. W. Bruckner, I. de Preda și Dumitru Comșa s'au reales cu aclamațiune și tot cu aclamațiune s'au ales membrii noi Adolf Gottschling, director în ret. și Heinrich Herberth, profesor emerit. La noua alegere a comitetului de supraveghere s'au ales cu aclamațiune domnii: N. Penciu, Ad. Fonn sen., Dr. A. Bök, fiscal comitatens și de suplenți: fabricantul G. Fabritius și fabricantul G. Meltzer.

După aceste presidentul comunică, că ne-întrând nici o propunere la direcțiune punctul 5 al ordinei de zi este eshauriat. Medicul orășenesc Dr. D. Czekelius exprimă consiliului de direcțiune și ambilor procuriști mulțumita ședinței pentru înțeleapta și obositoare conducere a afacerilor și se decide ca acestei mulțumite să i-se dea și expresiune protocolară. După câteva vorbiri de mulțumire ale conducătorilor s'au escomptat dividendele cu nrri 15, 2018 și 2105, a căror răsplătire urmează la 1 August și cu aceasta adunarea generală se încheie.

Proprietar, editor și redactor responsabil

Silvestru Moldovan.

Tiparul „Tipografia” Iosif Maraschall.

Métase-Foulard

dela 60 cr. până la fl. 3 70 p. met. pentru blouse și rochii Franco și vama plătită, livrată acasă. Asortiment bogat de mostre se trimite cu reîntoarcerea poștei.

Henneberg,

8 12—30

fabricant de mătase Zürich.

Nr. 429/904.

92 2—3

Publicațiune.

Comuna Veștem dă în chirie pe calea licitațiunii publice, ce se va ține în cancelaria comunală la 15 Maiu 1904 la 3 ore p. m. localitatea căreimei comunale aflătoare în comuna Veștem sub nr. 140 cu îndatorirea de a cârcimări pe timpul de 3 ani adecă din 1 Ianuarie 1905 până în 31 Decemvrie 1907.

Oferte în scris sigilate înainte de începerea licitațiunii se primesc.

Prețul strigării 600 cor.

Condițiunile de licitațiune în detalii se pot vedea în cancelaria comunală.

Veștem, 12 Aprilie 1904.

Primăria comunei.

De închiriat

97 1—2

este în strada Oaselor (Beingasse) nr. 1, în fața soarelui o casă constătătoare din 3 odăi, culină, curte, grădină, pivniță, grajd și fântână.

La sezonul de primăvară.

Imi iau permisiunea a face atenți pe onor. mei mușterii și p. t. public asupra depositului meu bine asortat:

Pelării de pâslă

pentru bărbați și copii, cum și chipiuri, pe lângă prețuri foarte scărite și anume pentru bărbați dela 2 cor. 20 b. în sus, ear' pentru băiați dela 1 cor. 20 b. în sus.

Cilindru, elacuri în formă de primăvară.

De sprijin binevoitor se roagă

Cu deosebită stimă

Gustav Schuster,

60 5—5

Sibiu, Piața-mare nr. 17.

Grăsimea o delătură

repede (gar. nesticăcios) tela de slăbire a lui Thieles per pachet Cor. 1.75, la 4 pachete franco rambursă de **Ludvic Thiele, Mannheim.** (Esped. se face farmaciilor austriace.

39 8—12

Cine iubeste

o față delicată, curată fără pistrui o piele moale mlădioasă și un tein rosaceu?

Acela se se spele zilnic cu cunoscutul

Săpun de lapte de erin

medicinal al lui 65 6—26

Bergmann

(Marca de scutire: 2 bălepi)

dela Bergmann & Co., Dresda și Teschen pe/E. Bucata cu câte 80 bani se află la:

CAROL ARZ, strada Cisnădiei.**GUSTAV MELTZER,**

strada Cisnădiei și strada Gușteriței nr. 25.

Prima fabrică ardeleană de lumini de stearini, Piața-mare.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public român din loc și jur, că 'mi-am mutat

Prăvălia de manufactură

din Piața-mică nr. 2, tot în Piața-mică nr. 11

în dosul păpușcarilor.

De oare-ce aci plătesc chirie pentru localul prăvăliei cu 1600 coroane anual mai puțin, mă aflu în plăcută poziție a pute servi cu prețuri și mai ieftine, și 'mi-am propus, ca — dacă *Dumnezeu îmi va ajuta* — în cel mai scurt timp să 'mi asortez depositul cu tot felul de mărfuri țărănești, precum *bumbac, pâr, lănică, arniciu, țesături*, mai multe soiuri de *pânză*, cum și *cârpe de pâr*, etc.

Pentru inteligență ofer depositul meu bine asortat în *cămeși de chiffon, creton, Oxford și Trico*, apoi *ismene, gulere, manchete, cravate, cuverture de lână și bumbac, plapome în creton, ruș, satin cu vata umplute, ploiere, cămeși de dame, camisole, fuste, cretonuri, pergaturi, barcheturi, stoffe de pâr*, și toate căptușelile recerute la efectuarea hainelor de dame și bărbați, cum și alți o mii aici neamintiți articli. O mică probă ajunge ca să se convingă ori-cine despre estinătatea și soliditatea prăvăliei mele.

Rugând onoratul public românesc pentru binevoitorul seu sprijin, semnez

Cu toată stima

89 2—

Aurel Popescu.**Lemne de foc de fag.**

Aducem la cunoștința onor. nostri mușterii, că am început de nou **vânzarea** lemnelor noastre de fag, pentru foc și invităm cu toată stima la procurarea acelor.

Lemne de foc de fag.

In blane lungime de 1 metru, fără căraușie

» » » » » cu » » » » »

Tăiate lungi și crepate 25 cm. cu căraușie

» scurte și » 20 » » » » »

1/4 stânjin		1/2 stânjin		1 stânjin	
Cor.	bani	Cor.	bani	Cor.	bani
4	70	9	—	18	—
5	30	9	80	19	60
5	90	10	80	21	60
6	40	11	80	23	60

Comande primesc d-nii: C. F. Jickeli, trafica mare Piața-mare nr. 12, Wilhelm Fürst, strada Cisnădiei nr. 16, Andreas Rieger, piața de lemne nr. 3, Iuliu Ballmann, strada Măcelarilor nr. 36, Gustav Gürtler, strada Gușteriței nr. 37, Albert Welsz, neguțatorie de lemne strada Trei-ștejari nr. 4, Francisc Jahn fil, Piața-mică nr. 31, Josif Schwartz, strada Turnului (Saggasse) nr. 8, Ioan Schneider, strada Sării nr. 1, „Concordia”, soc. comercială pe acții, strada Măcelarilor nr. 20, Victor Dressnandt, strada Cisnădiei nr. 11, cum și biroul ferestrăului cu vapor.

Cu deosebită stimă

37 5—8

Mersing & Lessel.

VICTOR HESS
fabrică de cumpene
Nagyszeben (Sibiu)
(Hongrie)
Referențe de prima ordine. o o o
o o o Liste cu prețuri gratuit.

38 4—26

Carol Wultschner

Piața mare, nr. 5.

Prăvălia de mașini de cusut și de biciclete,

Își recomandă depositul seu asortat cu **mașini de cusut pentru** familii și industriași, fabricatul cel mai bun din țeară și din esterne, cu prețurile cele mai ieftine.

Singura reprezentanță

a renumitelor mașini de cusut Gritzner.

Montare și emailare proprie a bicicletelor.

Se află întotdeauna toate părțile constitutive pentru mașini de cusut și biciclete.

Reparaturi de ori-ce sistem la mașini de cusut și biciclete se execută cu garanță în atelierul meu cu prețuri foarte moderate.

CONVINGEREA == == ADUCE FOLOS!

Convingeți-Vă prin o comandă de probă despre ieftinătatea senzatională a prețurilor noastre și despre calitatea neîntrecută de solidă a mărfurilor noastre!

Neconționat cel mai bogat asortiment

de cele mai ieftine novități în stofe de lână, de spălat și de mătășă, confecțiune de dame și domni, pălării și alți diferiți articli de îmbrăcăminte, covoare, coperitoare și perdele, articli de in etc. etc. Toate dela execuția cea mai simplă până la cea mai fină, recunoscute de solide și cu gust.

Furnisori de curte ces. și reg.

55 6—20

Ludvic ZWIEBACK & frate

Viena VI/2, Mariahilferstrasse 111.

Singura casă de esport din monarhie, care cu toate prețurile de ieftinătate, fără concurență, trimite liber de porto toate comenzile dela 15 cor. în sus.

 Colecții de mustre vrednice de văzut de lână, de spălat și de mătășă, garantate solide la dorință se trimit gratis și franco.
Cataloage de modă ilustrate splendid.

WILHELM WAZEK

Sibiu, (Nagyszeben).

Fabrica de brânză cu motori electricei, esport de salamă și cârnuri afumate, comandă pentru sezon: 53 6—6

brânză sēcuiască de oaie

de prima calitate

brânză de burduf și brânză pentru lucrători, mai departe salamă ungurească de cea mai fină, cârnuri afumate și diferite soiuri de cârnați, cu prețurile de zi cele mai ieftine conform listei gratuite de prețuri.

Serviciu real și prompt.

Expeditia zilnică cu posta și trenul.

Eftin de minune!!

395 bucați cu fl. 1.85.

Un orologiu escelent și elegant, cu garanță că umblă bine și în 24 de ore numai odată trebuie tras, împreună cu un lanț aurit; un admirabil ac de cravată cu brilliant-simili; un inel aurit cu piatră imit. pentru domni ori dame; o garnitură admirabilă, constatătoare din bumbi de manșete, guler și un piept, gar. 3%, aur-double, 6 bucați batiste de buzunar, gar. de in; unelte de scris elegante de nikel; o etui de oglindă de toaletă cu un pepten frumos; un săpun de toaletă aromatic; o carte de notițe legată; 12 bucați de bilete artistice a bărbaților renumiți ai secolului trecut, 72 buc. pene de cancelarie engleze și încă 290 bucați diverse, cari sunt folosite în casă, sunt gratis.

Trimiterea cu rambursă sau cu plată înainte prin casa de esport

Institut de credit funciar din Sibiu.

Strada Pintenului nr. 2.

Imprumuturi hipotecare pe anuități.

Serisuri funciare, scutite de dări.

ce se pot lombarda la banca austro-ungară, se pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cauciune și vadiu și ca cauciuni de căsătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plătește institutul.

Escomptare de cambii.

Avansuri pe efecte publice.

Credite de cont-curent

contra intabulări și altă garanță.

Esecutarea

de fiecare afacere de bancă și de zarafie prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă:

cumpărarea și vânzarea de efecte publice monete străine,

răscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate,

incasarea de cambii, checuri și asemnări,

predarea de asemnări și bilete de credit pentru străinătate,

ingrijirea de coale de cupoane.

luarea efectelor în deposit spre păstrare,

închirierea de resorturi de casse de fer

(safe deposits), sigure contra incendiului și a spargerii, etc. 140 13—26

 Informațiuni amenunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.

Croitoria civilă și militară.

Pentru sezonul de primăvară și vară ne permitem a recomanda atențiuni, binevoitoare a onoratului public român atelierului nostru de croitorie, în care confecționăm

tot feliul de haine pentru domni

ca: costume complete (dela 40—80 cor.), jachete, haine de salon, fracuri, raglamei pereline etc., cum și tot feliul de uniforme pentru oficeri, voluntari, funcționari ai căilor ferate, forestieri, pădurari și finanți; asemenea confecționăm palitone și jachete pentru dame, toate acestea din cele mai fine și moderne stofe (originale englezești), pe lângă prețuri moderate. Pentru soliditatea lucrului se garantează. Cu stofe și mustre servim ori când. Totodată ne permitem a trage atențiunea dlor preoți și candidați de preoți că croim

reverenzi

după cel mai nou stil din diferite calități de stofă material trainic, cu preț de 85—150 cor. Comande se pot face în scris, indicându-se măsura (în centimetri), anume lungimea dela guler (cu spat) până la brâu și dela guler până jos, lățimea spatelui întreg (dela o cusătură a mânecii) și lungimea întreagă, grosimea peptului subsoară se indice numărul gulerului dela cămașă.

cerere confecționăm în 24 ore.

Cassa de păstrare (reuniune) în Seliște com. Sibiu.

Anunț.

«Cassa de păstrare (reuniune) în Seliște» acordă împrumuturi fără nici o proviziune sau competență de scris, și anume:

I. Împrumuturi pe obligațiuni cu cavenți și împrumuturi cambiale

dela k	50 până la k	1000	cu 8%
"	"	1000	" " 7%
"	"	5000	" " 6 1/2 %
"	"	20000	" " 6%

II. Împrumuturi hipotecare și împrumuturi cambiale cu acoperire hipotecară

dela k	100 până la k	1000	cu 7%
"	"	1000	" " 6 1/2 %
"	"	5000	" " 6%

III. Credite de cont-curent pe lângă acoperire de hârtii de valoare sau hipotecă

sume până la k	5000	cu 6.8%
și peste	5000	" 6.3%

interese decursive.

Din ședința direcțiunii ținută la 14 Aprilie 1904.

95 1-10

Direcțiunea.

Cărămidă vechiă

56 5-10 se află de vânzare la

architectul **Franz Salay,**

strada Turnu-roșu nr. 2-a.

Recunoștințe numeroase. — oio —
— o — Legături și convexiuni estinse.

„Institut de detectiv“

Sibiu — Hermannstadt — N-Szeben
Strada Gușterii nr. 51.

Îngrijește de eruări, observații, supravegheri, procurare de dovezi, scrutare în afaceri delicate, cum și comisiuni de orice fel. Informații despre afaceri comerciale și personale (și în abonament fără deosebire de loc, adecă atât pentru Sibiu, cât și pentru ori care loc din patrie și din străinătate.

Ranjare de cavaleri și comercianți, procurare de hypotecă, executare de convesiuni, colectare de anunțuri etc. etc. Comisiuni se pot face și sub *chiffre*. Discreția cea mai strictă. Rezolvare momentană. *Consultator în toate afacerile.*

Direcțiunea institutului.

La informații se se alătură porto pentru retur. 96 1-26

CAROL HARTH & CIE. Brașov,

Recomandăm:

Marque Deposée

GLORIA SEC

Cu prețul de Cor. 3.

Marque Deposée

SUPERBE SEC

Ocasiune rară!

Liquidatorii societății comerciale pe acții „CONCORDIA” din loc, a decis desființarea prăvăliilor societății.

Ca să putem deci în timp scurt ajunge acest scop, vom vinde toate mărfurile cu prețuri foarte reduse și sub prețul costului.

Invităm deci cu toată onoarea pe amicii nostri de afacere cât și pe onoratul public să se folosească încă la timp de aceasta mare și favorabilă ocaziune!

Cu deosebire posedem depozite mari în ape minerale, cafele, teiuri, rum. Colori și recușite de scris; lumini de spermancet, săpunuri etc. etc.

11.000 litre de vinuri naturale, vinuri vechi. Vindem și în partii mai mici.

În despărțământul țesetilor posedem: bumbacuri de tot solul pânzării, dantela, cretoane, pânză de saltele, ață și multe alte articole cu prețuri de tot ieftine.

Cu toată stima

„CONCORDIA”,

societate comercială pe acții în liquidare.

91 2-3

Noroc deosebit la Török

Neîntrecut

e norocul, care favorizează colectura noastră principală. Deja am plătit onoratiilor nostri cumpărători în timp mai scurt mai mult de 15 milioane coroane de câștiguri; singur în timpul din urmă

cel mai mare câștig, și anume.

Marele premiu de 605.000 coroane pe Nr. 57080

cum și câștigurile de:

100.000	coroane pe Nr.	74366	80.000	coroane pe Nr.	83061
100.000	» pe Nr.	52523	70.000	» pe Nr.	81171
100.000	» pe Nr.	94780	70.000	» pe Nr.	5498
90.000	» pe Nr.	109780	60.000	» pe Nr.	51613
90.000	» pe Nr.	83610	60.000	» pe Nr.	76347
90.000	» pe Nr.	92787	50.000	» pe Nr.	4036

și afară de aceste multe alte câștiguri mari.

Recomandăm deci a participa la loteria de clasă, cea mai bogată în șanse de câștig în lumea întreagă. — În viitoarea, a 14-a, loterie de clase

110.000 losuri 55.000

se vor trage cu câștiguri de bani și anume în total suma de

14 Millionen 459.000 Kronen

in ca. 5 Monaten verloost.

Der grösste Gewinn beträgt im glücklichsten Falle:

1,000.000 Kronen.

Speziell 1 Prämie mit 600.000. 1 Gewinn à 400.000.

1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à

80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000,

1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000.

8 à 15.000, 36 à 10.000. und noch viele andere;

zusammen 55.000 Gewinne und Prämie im Betrage von

Kronen 14.459.000.

Prețul conform planului a losului original de clasă I. este:

Pentru 1/8 los original fl. — 75 sau Cor. 1.50, pentru 1/4 los original fl. 1.50 sau Cor. 3. —

» 1/4 » » » 3. — » » 6. » 1/1 » » » 6. — » » 12. —

și se espedează cu rambursă sau espedându-se banii înainte. Planuri oficiale gratis Comande pentru losuri originale ne rugăm, până în

2 Maiu a. c.,

a se trimite cu încredere direct la noi

78 3-6

A. TÖRÖK & Co.

Budapesta. Despărțământul de loterie de clasă a colecturei noastre principale.

Centrală: Theresienring 46/a. * I. Filială: Waltznering 4/a.